

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na období 2023-2027

CO JE TO EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (zkráceně EVVO), vychází z anglického termínu environmental education, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta. Zjednodušeně by se dalo říct, že je to výchova, vzdělávání a osvěta týkající se našeho životního prostředí. Dříve se používal spíše pojem ekologická výchova. Jedná se tedy nejen o vzdělávání a výchovu, především ve školním prostředí, ale i o zprostředkování informací co nejširší veřejnosti od nejútlejšího věku až po nejstarší generaci a formování kladného postoje ke svému okolí, ke své planetě. EVVO v širším slova smyslu znamená preventivní nástroj v ochraně přírody a životního prostředí.

Většina legislativních opatření zaměřených na zlepšení stavu životního prostředí je postavena na zásadě osobní odpovědnosti, ke které musí být lidé připraveni. Lidé by měli změnit svůj vztah a přístup k přírodnímu prostředí, zajímat se o stav a vývoj životního prostředí, změnit své postoje a hodnoty, naučit se předpokládat důsledky svého jednání a preventivně předcházet negativním dopadům. Proto je velmi důležitá EVVO, která by se měla připojit ke všeobecnému vzdělávání všech členů společnosti, zejména pak dětí v předškolním a školním věku. Vzdělávání, nejen to environmentální, je celoživotním procesem. „Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) se netýká jen jedince, ale celé školy a jejího vztahu k okolí.

EVVO vychází především z těchto zdrojů:

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství 2016-2025.
- Metodické pokyny MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (volně k nahlédnutí na webových stránkách MŠMT).
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030.

Prostřednictvím environmentální výchovy a osvěty:

- prohlubujeme a rozvíjíme znalost a principy životního prostředí
- řešíme problémy týkající se životního prostředí
- ukazujeme cesty a pozitivní postoje k životnímu prostředí (rozvíjíme osobní vztah k přírodě, vnímavost vůči přírodě a ohleduplné chování k přírodě)
- snažíme se svými postoji a jednáním snížit další prohlubování ekologických problémů (třídíme odpad, chráníme vodní zdroje, pečujeme o přírodu s dodržováním zásad EV)
- zvyšujeme povědomí a informovanost o otázkách životního prostředí
- informace na environmentální témata čerpáme z ověřených zdrojů

Cílem environmentální výchovy je:

- vybavit žáky takovými vlastnostmi, aby dokázali samostatně ekologicky myslet ve smyslu:
 - ✓ rozvíjení vztahu žáků k přírodě a její ochraně praktickými aktivitami (změny a dění v přírodě; rozlišování činností a faktorů, které na životní prostředí působí kladně a naopak, ...)
 - ✓ třídění odpadu, sběry přírodního a odpadového materiálu, šetření energiemi a materiály
 - ✓ poznávání přírody a rozvíjení vztahů k životnímu prostředí (výlety, exkurze, naučné vycházky); učit žáky smyslovému a citovému vnímání přírody jako celku
 - ✓ vést žáky k ochraně zdraví, prostředí, majetku, přírodních a kulturních hodnot Země, vytvářet a zlepšovat životní prostředí
 - ✓ vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k poznávání regionálních problémů životního prostředí
 - ✓ seznamovat žáky s alternativními zdroji energie
 - ✓ nácvik ekologického chování při šetření energiemi

- ✓ péče o životní prostředí – pořádek kolem sebe, třídění odpadu, péče o rostliny a zvířata (např. - ve školním prostředí, v okolí školy a školním pozemku)
- ✓ naučit žáky pracovat s ověřenými daty na environmentální témata
- ✓ rozvíjení poznatků z oblasti multikulturní výchovy, respektovat ekologické výzvy jiných regionů
- “ekologizace“ provozu školy – vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti environmentální výchovy (neplýtvat energiemi, používat energeticky úsporné spotřebiče, třídění odpadů, používat ekologicky přívětivé čisticí a mycí prostředky atd.)
- propagovat ekologickou výchovu mezi rodiči a na veřejnosti (osvěta)
- praktické zapojení environmentálních témat do výukového procesu (třídění komunálního odpadu, sběr papíru, péče o zeleň ve škole, péče o školní pozemek
- bádání v přírodě – BOV (badatelsky orientovaná výuka), využívat NP Podyjí k prožitkovému vyučování
- realizovat výuku ve venkovním prostoru školy- venkovní třída s výukovými panely, školním venkovním glóbusem, zeměpisným pexesem, pozorování zelené střechy- vzhledem k ročnímu období atd.
- rozvíjet spolupráci školy s dalšími organizacemi zabývající se environmentální výchovou NP Podyjí, Jihomoravské muzeum Znojmo, vodárny, ČOV a jiné
- propojení témat EVVO napříč ŠVP
- rozšiřování vědomostí pedagogů na environmentální témata

Program EVVO je určen pro:

- žáky školy (MŠ, ZŠ, ZŠS, PrŠ)
- pedagogické i nepedagogické pracovníky školy
- zákonné zástupce žáků (spolupráce se ZZ např. sběr přírodnin atd.)

Kompetence ve vztahu k EVVO

K důležitým kompetencím rozvíjených prostřednictvím EVVO patří zejména:

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí;
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí;

- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

Kompetence pracovní:

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě;
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí).

Kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám;
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám;
- orientovat se ve vývoji vztahu člověka a přírody a poučit se z problémů životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak uvažovat o budoucnosti;
- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny;
- projevat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

Kompetence digitální:

- Informační a datová gramotnost

Vyhledat informace, ověřovat fakta či učit se kriticky hodnotit výsledky, využívat internet a digitální technologie, ověřit jejich pravdivost.

- Komunikace a spolupráce

Dovednost komunikovat a spolupracovat ve skupinách při tvorbě prezentací, referátů a projektů. Ukládat a třídit nashromážděný materiál (propojení s kompetencemi z první oblasti)

- Tvorba digitálního obsahu

Do této oblasti patří dovednost shromažďovat data, zpracovávat digitální obsah a vytvářet finální výstup v podobě fotoalb, prezentací, atd. a vést žáka k vědomí o autorských právech.

- Řešení problémů

Identifikovat potřeby a technologické odezvy a dokázat digitální technologie kreativně využívat. Schopnost vybrat aplikace vhodné k zadanému úkolu a efektivně je kombinovat (foto-editor, prezentační software, sdílené úložiště).

- Technologické kompetence

Vyzkoušet a upevnit práci se širokou škálou moderních technologií. Přírodní objekty přímo vybízí k focení či natáčení. Při používání mobilních zařízení pracovat se speciálními aplikacemi.

Metody a prostředky environmentální výchovy:

- vyhledávání materiálů a informací při projektovém vyučování
- řešení problému samotnými žáky při problémové výuce
- exkurze, besedy, edukační projekty spolupracujících institucí
- filmy, přednášky, výstavy
- zařazování prvků environmentální výchovy do všech vyučovacích oblastí
- přímé učení ve venkovním terénu, poznávání okolního prostředí v regionu – přírodní a kulturní zajímavosti (vycházky, výlety...)
- školní ekologické projekty
- soutěže, vycházky do přírody
- využívání edukačních programů spolupracujících subjektů
- zdravé stravování, zdravá výživa
- opatření přispívající k ekologizaci provozu školy – úspora elektrické energie, vody, tepla, třídění odpadů, péče o zeleň v areálu školy, zelená střecha, ekologicky přívětivé čisticí prostředky atd.

Propojení EVVO s nepřírodovědnými předměty vyučovanými na naší škole:**ČJ:**

- čtení textů s ekologickou tematikou
- pravopisná cvičení nebo slohové útvary s ekologickou tematikou
- vytváření vztahu a úcty ke kulturnímu dědictví naší vlasti

AJ:

- poznávání odlišných kultur, překlady textů do češtiny
- rozdíly v přírodních podmínkách a jejich ochraně v těchto zemích
- respekt k odlišným národnostem, k člověku jako součásti lidstva
- možnosti spolupráce se sousedními státy
- nápady jak pomoci lidem v zemích s nedostatkem vody, jídla, léků

M:

- úlohy se zaměřením na ekologické prvky (přírodní prvky, spotřeba vody)
- využívání přírodnin (např. fazole, rýže) a odpadních materiálů (např. víčka) při výuce (počítání)

VL/Z/D:

- získání poznatků z české historie v souvislostech
- vliv přírodních katastrof na historické události (povodně, mráz, horka, epidemie, ...)
- orientace na mapách

HV:

- písně o rostlinách, zvířatech
- utváření vztahu k našemu kulturnímu dědictví
- poznávání hudby cizích kultur, vlivy na české skladatele

VV/PČ:

- motivy z přírody i z civilizace
- využívání světla, spektrálních barev
- tvoření z přírodních materiálů, z odpadních materiálů
- land art

TV:

- péče o zdraví, zdravý životní styl
- pohyb jako součást každodenního života
- využití lesa, louky, dětského hřiště ke zdravému pohybu, k otužování

PLÁN ČINNOSTÍ PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Realizace EVVO

- Nutnost zařazování environmentální problematiky do jednotlivých předmětů v logicky uspořádaných tématech.
- Zapojení praktických dovedností na ekologická témata – práce na školním pozemku, péče o interiérové rostliny ve škole, pozorování přírody, vycházky NP Podyjí, BOV (badatelsky orientovaná výuka), pozorování zelené střechy na naší škole vzhledem k ročnímu období, výuka ve venkovní třídě atd.
- Učení o klimatu
- Realizace úkolů a témat EVVO se děje nejen ve školním prostředí, ale i mimo školu, zajištění besed, filmových projekcí, přednášek a projektů na ekologická témata.

EVVO- Roční plán 2024/25

Projekty a celoroční činnosti:

1. Ovoce do škol
2. Třídíme odpad (papír, plast, hliník, baterie, kompostování)
3. Sběr pomerančové a citronové kůry
4. Uklidme Česko
5. Nekuratka.cz
6. Spolupráce s Jihomoravským muzeem Znojmo, NP Podjíví, Znojemskou besedou, MÚ Znojmo- využívání edukačních projektů spolupracujících organizací
7. Projektové dny ke Dni Země
8. Učím o klimatu- metodika, jak učit o změně klimatu www.clovekvtisni.cz

Září	Uklidme naši přírodu	<ul style="list-style-type: none"> • Schválení plánu EVVO na školní rok 2024/25 • Šetření energiemi • Třídění odpadů • Pozorování změn v přírodě - vycházky do okolí školy • Projekt „Uklidme Česko“ • Den bez aut 22.9. (pořádá Město Znojmo) • Eko-nástěnka
Říjen	Barevný podzim	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Tematické vycházky do přírody, využití přírodních materiálů ve výuce • Aktualizace eko-nástěnky
Listopad	Dárky z přírodnin	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Aktualizace eko-nástěnky • DOD- adventní jarmark – využití přírodních materiálů při zhotovování výrobků na adventní jarmark
Prosinec	Zima a lesní zvěř	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Zakrmování zvěře a ptactva • Aktualizace eko-nástěnky
Leden	Ptačí hodinka	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Aktualizace eko-nástěnky • Ptačí hodinka

Únor	Ve zdravém těle, zdravý duch. Uvařme si bylinkový čaj	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Zdravý životní styl, zdravá strava, nutnost pravidelného pohybu, https://www.nekuratka.cz/ • Aktualizace eko-nástěnky
Březen	Šetříme s vodou, voda je život	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Příroda se probouzí – pozorování jarní přírody • 22.3. Světový den vody • Aktualizace eko-nástěnky
Duben	Oslava Země	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • 22.4. Mezinárodní den Země (Příprava projektu koordinátor + kolegové) • Aktualizace eko-nástěnky
Květen	Poznáváme rostliny kolem nás	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Sběr pomerančové a citronové kůry • Třídění odpadů • Pozorování přírody, využití digitálních aplikací: iNaturalist.cz; BirdNet; PlantNet a další • Aktualizace nástěnky EVVO
Červen	Výlet do přírody	<ul style="list-style-type: none"> • Šetření energiemi • Třídění odpadů • Učíme se od přírody, pozorování zvířat i rostlin (výlety do přírody) • Aktualizace eko-nástěnky • Zhodnocení aktivit za školní rok 2024/25

Při plnění aktivit plynoucích z ročního plánu EVVO lze spolupracovat s níže uvedenými subjekty:

- Národní park Podyjí
- Město Znojmo
- Jihomoravské muzeum Znojmo
- Znojemská Beseda
- PČR, HZSCR-Znojmo
- FCC ZNOJMO
- a další

Ekologizace školy:

- Používání ekologicky šetrných prostředků (mýdla, saponáty..)
- Šetření energiemi a vodou (osazení vodovodních baterií perlátory na vybraných místech, snížení poplatků za energie)
- Využití oboustranného tisku (tam, kde je to vhodné)
- Využívání obnovitelných zdrojů energie (plánované vybudování a umístění solárních panelů)
- Vybudovaná zelená střecha na nové budově HČ přispívá k termoregulaci prostorů nacházejících se pod touto střechou (V letním období izoluje od tepla a v zimě slouží jako tepelná izolace)
- Vytápění prostorů školy dle hygienických standardů (správně větrání)
- Zajištění vhodného ovzduší v prostorách školy
- Sběr použitých baterií a hliníku do sběrných nádob
- Třídění a recyklace odpadů

Datum: 3.9.2024

Koordinátor EVVO: Mgr. Pavla Margoldová

.....